

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Janem Čížkem ve věci

žalobce: **I. M.**, nar. X,
státní příslušník Afghánské islámské republiky,
bytem X,
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou,
sídlem Purkyňova 587/6, Ostrava

proti

žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství police Středočeského kraje**,
sídlem Žežická 498, Příbram,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2021, č. j. KRPS-22799-38/ČJ-2021-010024, o prodloužení zajištění,

takto:

- I. Žaloba se zamítá**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Ustanovenému zástupci se přiznává odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů v celkové částce 6 800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze ve lhůtě 30 dnů.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou elektronicky dne 23. 3. 2021 a doplněnou písemným podáním doručeným soudu dne 31. 3. 2021, domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaná rozhodla podle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 165/2020 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o prodloužení doby jeho zajištění za účelem předání do jiného členského státu Evropské unie podle § 129 odst. 1, 3 a 4 zákona o pobytu cizinců, a to do 1. 4. 2021.
2. Žalobce namítá, že jeho předání do Rumunska za účelem pokračování v řízení o mezinárodní ochraně je nepřípustné. Rumunsko není schopné zajistit řádný průběh azylového řízení a rumunský azylový systém je zatížen systematickými nedostatky. Žalobce již během svého výslechu uvedl, že o mezinárodní ochranu v Rumunsku nežádal, přičemž je všeobecně známo, že uprchlíci často podepisují pod nátlakem dokumenty, kterým nerozumí. Rumunsko je postiženo epidemií onemocnění COVID-19, přičemž se žalovaná vůbec nezabývala tím, zda žalobci v Rumunsku nehrozí žalobci nebezpečí nákazy virem SARS-CoV-2 a předání nemusí být vůbec realizovatelné. Rumunsko je silně poznamenáno touto epidemií, která má stoupající tendenci. Žalovaná nevzala v úvahu ani oznámení mezinárodní organizace pro migraci (míněn patrně Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky – pozn. soudu) ze dne 10. 3. 2020, jímž byly státy vyzvány, aby byly všechny tranzitní cesty spojené s uprchlíky pozastaveny. Dle aktuálních statistik Ministerstva vnitra nebyly v listopadu a prosinci 2020 vykonány žádné transfery do Rumunska, a v době vydání napadeného rozhodnutí tak bylo nanejvýš nepravděpodobné, že k předání žalobce dojde.
3. Dále žalobce namítá, že bylo povinností žalované posoudit z úřední povinnosti otázku systémových nedostatků v rumunském azylovém systému a nebezpečí nákazy [opírá se o rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016-27]. V rumunských uprchlických zařízeních panují nepřijatelné podmínky, v důsledku čehož jeho předání do je nepřípustné (nemožné). Podle žalobce je všeobecně známo, že rumunský azylový systém vykazuje kapacitní problémy, které v roce 2020 jen vygradovaly, a že situaci ztěžuje epidemie viru Covid-19. V rumunských uprchlických táborech jsou nepřijatelné životní podmínky – zejména pokud jde o hygienu a přístup ke zdravotním službám. Uprchlíci čelí finančním, jazykovým a dalším bariérám, ať už jde o přístup ke zdravotnickému systému nebo získání zaměstnání. K doložení těchto skutečností žalobce předložil zprávu *Country Report: Romania* o stavu azylového řízení v Rumunsku ke dni 31. 12. 2019. Jelikož je žalobcovo předání do Rumunska v rozporu s čl. 3 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je jeho zajištění za tím účelem nepřípustné.
4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě podrobně popsala okolnosti žalobcova zajištění, obsah jeho výpovědi, důvody zajištění a postup v řízení o jeho předání do jiného členského státu dle nařízení Dublin III. Zdůraznila přitom, že žalobcovo zajištění již bylo ukončeno, neboť

dne 24. 3. 2021 bylo realizováno jeho předání do Rumunska. K žalobním námitkám uvedla, že pokud by nebyl žalobce žadatelem o mezinárodní ochranu v jiném členském státě Evropské unie, nemohlo by být zahájeno tzv. dublinské řízení. Žalovaná tak má na základě shody v systému EURODAC a na základě zahájeného dublinského řízení za to, že žalobce je žadatelem o mezinárodní ochranu. Dále poukázala na skutečnost, že žalobce nevypověděl, že by v rumunském azylovém táboře panovaly nelidské či nevhodné podmínky a že by tábor opustil z těchto důvodů. Naopak uvedl, že se chce dostat do Belgie. Svévole a neoprávněně tak opustil území bezpečného evropského státu. Pokud by nebyl zajištěn za účelem realizace jeho předání, tak by pokračoval v neoprávněné cestě až to Belgie. Byl tedy dán důvod jeho zajištění. Ohledně pandemické situace žalovaná uvedla, že předávání osob je sice ztíženo, jelikož je omezena osobní doprava mezi státy, avšak předání žalobce nebylo zcela vyloučeno. Skutečnost, že většina transferů byla zmařena, neznamená, že tomu tak bude i v případě žalobce. Žalovaná postupovala v souladu se zákonem, přičemž žalobce vstoupil na území České republiky v úkrytu, bez platného cestovního dokladu a bez oprávnění k pobytu a navíc i v rozporu s tehdy účinným ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví, neboť se na něj nevztahovala žádná z výjimek. Volný pohyb v rozporu s tímto ochranným opatřením se stal bezpečnostním rizikem, neboť mohl vyvolat nekontrolované šíření viru SARS-CoV-2. Ohledně tvrzených systémových nedostatků rumunského azylového systému žalovaná uvedla, že Rumunskem je dodržován standard ochrany lidských práv, přičemž z aktuálních informací nevyplývá, že by tato země měla s přijímáním uprchlíků systémové nedostatky či potíže. Ani žalobce neuvedl okolnosti zakládající domněnku, že by mu hrozilo nelidské či ponižující zacházení. Předání žalobce do Rumunska tak nebrání žádný systémový nedostatek. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby.

5. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a po včasné odstranění vad na výzvu soudu obsahuje i všechny nezbytné náležitosti. Je tedy věcně projednatelná. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v rozsahu napadených výroků a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). S ohledem na skutečnost, že žádný z účastníků nepožádal o nařízení jednání a soud nepovažuje nařízení jednání za nezbytné, rozhodl soud o žalobě bez jednání (§ 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců). Dospěl přitom k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Dokazování soud neprováděl, jelikož k posouzení žalobních bodů dostačoval obsah předloženého správního spisu a obsah veřejně dostupných listin dobře známých oběma procesními stranám, k nimž se mohly plně vyjádřit. Konkrétně soud neprovedl důkaz listinou *Country Report: Romania*, neboť jde o renomovaný a veřejně dostupný zdroj, který je žalovaná povinna při svém rozhodování brát do úvahy (znát), nadto na něj byla v žalobě výslovně upozorněna, a měla tak prostor na něj reagovat v písemném vyjádření k žalobě. Za daných okolností tak nemohlo dojít k negativnímu dotčení procesních práv účastníků.
7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce byl dne 29. 1. 2021 zajištěn v areálu DHL/Volvo v obci Jirny spolu s dalšími cizinci poté, co vystoupili z návěsu nákladního vozidla. Nepředložil cestovní doklad, měl však u sebe rumunský průkaz žadatele o azyl č. 174244/20. Žalobce byl téhož dne zajištěn a eskortován k provedení lustrace a dalších úkonů, přičemž byla nalezena shoda s rumunským záznamem v systému EURODAC.

8. Při podání vysvětlení žalobce uvedl, že cestoval z Afghánistánu, a to přes Pákistán, Írán, Turecko, Řecko, Srbsko, kde žil 2 nebo 3 měsíce v uprchlickém táboře, a Rumunsko, kde byl asi 3 měsíce v uprchlickém táboře Beimirik (míněna pravděpodobně Bukurešť). Zde mu odebrali otisky prstů a vystavili průkaz žadatele o azyl, ač o nic nežádal. Z Rumunska chtěl dále pokračovat kamionem, který měl údajně jet do Belgie, jak mu řekl převaděč. Cesta trvala dvě noci, a když řidič na poslední zastávce otevřel dveře návěsu, všichni vyskočili ven a rozešli se po okolí, kde je dostihla policie. Dále uvedl, že není schopen složit finanční záruku. Do Afghánistánu se nechce vrátit, neboť mu hrozí, že by musel jít bojovat po boku organizace Tálibán. V žádném případě nechce zůstat ani v České republice, chce pokračovat dále do Belgie.
9. Rozhodnutím ze dne 30. 1. 2021 byl žalobce zajištěn podle § 129 odst. 1, 3 a 4 zákona o pobytu cizinců, a to na dobu 30 dnů za účelem jeho předání do jiného členského státu podle nařízení Dublin III. Následně byl umístěn a eskortován do Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty. Dne 4. 2. 2021 bylo zahájeno řízení podle nařízení Dublin III a byla zaslána žádost o přijetí žalobce zpět do Rumunska. Podle oznámení Ministerstva vnitra ze dne 18. 2. 2021 zaslaly rumunské orgány téhož dne 18. 2. 2021 souhlas s přijetím žalobce zpět. Ministerstvo vnitra současně požádalo o prodloužení doby žalobcova zajištění do 1. 4. 2021.
10. Napadeným rozhodnutím bylo žalobcovo zajištění prodlouženo do 1. 4. 2021 za účelem jeho předání do Rumunska podle nařízení Dublin III. Žalovaná uvedla, že v době trvání zajištění podle předchozího rozhodnutí ze dne 30. 1. 2021 se nepodařilo předání realizovat, a proto byla doba zajištění prodloužena. Dále shrnula dosavadní skutková zjištění a průběh řízení o předání žalobce do jiného členského státu dle nařízení Dublin III. Žalovaná měla za to, že byly nadále splněny podmínky pro zajištění. Při posouzení reálnosti žalobcova předání zohlednila veškeré zjištěné skutečnosti, protokol o podání vysvětlení, shromážděné listinné podklady a sdělení Ministerstva vnitra o průběhu dublinského řízení. Podle žalované existuje reálný předpoklad předání žalobce do Rumunska, které je příslušné k posouzení žádosti a je povinno jej přijmout zpět. Z předchozího žalobcova jednání je zřejmé, že existuje reálné nebezpečí, že se nenavrátil do Rumunska, kde požádal o mezinárodní ochranu. Azylový tábor v Rumunsku svévolně opustil a pokračoval v nelegální cestě do Belgie. Porušil povinnost setrvat v uprchlickém zařízení do rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, a navíc dne 29. 1. 2021 neoprávněně a bez cestovního dokladu vstoupil na území České republiky. Ve své výpovědi uvedl, že hodlá pokračovat do Belgie. Tím dal najevo, že nehodlá vyčkat to do doby předání do Rumunska. Naopak existuje důvodná obava, že se bude svévolně pohybovat mezi členskými státy. Žalovaná proto nejen z těchto důvodů neuložila žalobci mírnější zvláštní opatření či finanční záruku podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Délka prodloužené doby zajištění byla stanovena s ohledem na skutečnost, že Rumunsko oznámením ze dne 18. 2. 2021 oznámilo souhlas s přijetím žalobce zpět. Česká republika tak má šest týdnů na realizaci předání žalobce. Existuje reálný předpoklad realizace předání do Rumunska ve stanovené době zajištění, neboť neexistuje překážka trvalejší povahy, která by předání bránila. Žalovaná konstatovala, že žalobcovo zajištění nebude představovat nepřiměřený zásah do jeho práva na soukromý a rodinný život.
11. Žalovaná se v napadeném rozhodnutí (viz poslední odstavec jeho odůvodnění) zabývala výslovně i otázkou, zda v Rumunsku (ne)existují systémové nedostatky azylového řízení, ač to žalobce nenamítal. Dospěla přitom k závěru, že: „v Rumunsku dodržují standard

ochrany lidských práv, přičemž ani z aktuálních informací a situace nijak nevyplývá, že by tato země měla s přijímáním cizinců systematické nedostatky či jiné potíže. Podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě nenesou trhlín, a proto zde nehrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie.“ Žalovaná (tedy) vyzdvihla, že je Rumunsko součástí Evropské unie, jde o bezpečnou zemi a že tamní azylové procedury jsou běžné. Zohlednila též, že žalobce sám neuvedl žádné důvody, pro které by nemohl být vrácen zpět do Rumunska nebo na základě nichž by bylo možné usuzovat, že mu hrozí nelidské či ponižující zacházení.

12. Žalobce převzal napadené rozhodnutí dne 21. 2. 2021. Dne 19. 3. 2021 bylo žalované doručeno oznámení Ministerstva vnitra o tom, že dne 24. 3. 2021 bude realizováno předání žalobce do Rumunska leteckou cestou. Žalobce byl dne 24. 3. 2021 skutečně propuštěn ze zajištění a byl převzat k realizaci předání.
13. Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i provázeného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.
14. Podle § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, nelze-li předání cizince nebo dokončení jeho průvozu uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, policie v řízení o zajištění cizince za účelem jeho předání nebo průvozu vydá rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení.
15. Podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.
16. Podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy předání nebo průvozu cizince. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy předání nebo průvozu, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem předání nebo průvozu je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.
17. Podle čl. 28 odst. 3 prvního pododstavce nařízení Dublin III zajištění musí být co nejkratší a nesmí trvat déle než po dobu, která je nezbytná k náležitému provedení požadovaných správních řízení do doby provedení přemístění podle tohoto nařízení. Podle druhého pododstavce téhož ustanovení, pokud je osoba zajištěna podle tohoto článku, lhůta pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět nesmí překročit jeden měsíc od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu. Členský stát, který vede řízení v souladu s tímto

nařízením, požádá v těchto případech o urychlenou odpověď. Tato odpověď musí být poskytnuta do dvou týdnů od okamžiku obdržení žádosti. Není-li odpověď poskytnuta v této dvoutýdenní lhůtě, má se za to, že bylo žádosti vyhověno, což má za následek vznik povinnosti převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět, včetně povinnosti zajistit její řádný příjezd. Podle třetího pododstavce téhož ustanovení, pokud je osoba zajištěna podle tohoto článku, přemístění této osoby z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provede, jakmile je to z praktického hlediska možné, a nejpozději do šesti týdnů od implicitního nebo explicitního vyhovění žádosti o převzetí či přijetí dotčené osoby zpět ze strany jiného členského státu nebo od okamžiku, kdy skončí odkladný účinek odvolání nebo žádosti o přezkum podle čl. 27 odst. 3. A konečně podle čtvrtého pododstavce téhož ustanovení v případě, že dožadující členský stát nedodrží lhůty pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět, nebo pokud se přemístění neuskuteční ve lhůtě šesti týdnů uvedené v třetím pododstavci, nesmí být osoba dále zajištěna.

18. Podle čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III, není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.
19. Jak uvedl rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, *„smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění nebo zda má být předán na základě mezinárodní smlouvy či má jinak nuceně vycestovat z území ČR, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území ČR“*. Rozšířený senát rovněž uvedl, že: *„[o] zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“*
20. Nejvyšší správní soud pak v rozsudku ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 Azs 256/2015-57, dospěl k závěru, že zajištění cizince pro účely jeho předání do jiného členského státu Evropské unie příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu podle čl. 28 nařízení Dublin III není možné, absentuje-li reálný předpoklad dosažení účelu zajištění, tedy je-li evidentní, že cizinec nebude do jiného členského státu Evropské unie ve lhůtách stanovených čl. 28 citovaného nařízení předán.
21. Soud nejprve předesílá, že mu není známo, že by kompetentní orgány v době vydání napadeného rozhodnutí rozhodly o pozastavení dublinských transferů do Rumunska. To žalobce ostatně netvrdí ani neprokazuje, jelikož explicitně hovoří pouze o tom, že toliko v listopadu a prosinci 2020 fakticky neproběhly žádné dublinské transfery do Rumunska. Z toho pak dovozuje pochybnosti, zda je jeho předání realizovatelné, pročž žalované vytýká, že se touto otázkou dostatečně nezabývala.
22. Soud však zdůrazňuje, že ze samotné skutečnosti, že se v průběhu dvou posledních měsíců roku 2020 nepodařilo do Rumunska předat žádného z cizinců, nelze dovozovat, že tomu tak jistě bude i v budoucnu. Dokonce i za situace, kdy by ze statistik o předávání cizinců za

poslední období vyplývalo, že úspěšnost předání byla rovna nule, nebylo by možné bez dalšího uzavřít, že ani v dalším období neexistuje rozumná šance na realizaci účelu zajištění. Na základě takového výkladu statistických údajů by žalovaná musela navždy rezignovat na plnění svých zákonných úkolů, neboť v návaznosti na první období s „nulovou úspěšností“ předání by paušálně bylo vyloučené jakékoliv budoucí zajišťování cizinců za účelem jejich předání, čímž by došlo k vyprázdňení právního institutu zajištění za účelem předání podle nařízení Dublin III (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015-62, a výše citovaný rozsudek č. j. 10 Azs 256/2015-57, bod 36).

23. Ze správního spisu ani ze žaloby nevyplývá *prima facie* zřejmá nepravděpodobnost realizace účelu zajištění, jež by měla za následek nesplnění zákonných podmínek pro aplikaci institutu zajištění. Ani s ohledem na epidemiologickou situaci v tuzemsku a v jiných zemích přitom rozhodně nelze tvrdit, že bylo (je) objektivně vyloučeno, že se transfer realizuje, neboť tato situace se pomalu vyvíjí pozitivním směrem, žalobce nepatří mezi skupinu zvláště ohroženou šířením viru, a nadto i v případě uzavření hranic není vyloučeno, aby příslušné státy s ohledem na své povinnosti plynoucí z dublinského nařízení realizovaly *ad hoc* povinné transfery. S ohledem na výše uvedené proto soud akceptuje (byť velice stručně) odůvodnění uvedené na straně 5 napadeného rozhodnutí, kde žalovaná výslovně uvedla, že ze shromážděných podkladů a zejména ze skutečnosti, že Rumunsko souhlasilo se zpětným předáním žalobce podle nařízení Dublin III, plyne, že existuje reálný předpoklad předání žalobce. Vzhledem k předpokládané složitosti přípravy předání žalovaná stanovila i dobu zajištění, přičemž i v této souvislosti uvedla, že neexistuje překážka trvalejší povahy, která by předání bránila. O realizovatelnosti předání konečně svědčí i skutečnost, že dne 24. 3. 2021, tj. jeden den po podání žaloby, bylo předání žalobce zpět do Rumunska uskutečněno. Žalobní bod týkající se nedostatečného posouzení možnosti realizace transferu do Rumunska tak není důvodný.
24. Dále se soud věnoval druhému okruhu žalobní argumentace, která spočívá v námitce, že žalobcovo předání do Rumunska za účelem pokračování v řízení o udělení mezinárodní ochrany je s ohledem na čl. 3 bod 2 nařízení Dublin III nepřipustné, neboť azylové řízení v Rumunsku vykazuje systémové vady, přičemž žalovaná tuto skutečnost chybně vyhodnotila.
25. Evropský azylový systém je vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí (srov. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. 12. 2011, C-411/10 a C-493/10 N. S.). Judikatura navazující na výše citované usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 7 As 79/2010-150 ve vztahu k zajištění za účelem správního vyhoštění mimo území Evropské unie, u něž se tato vyvratitelná domněnka bezpečné země neuplatní, dovodila, že: „*při rozhodování o zajištění cizince je správní orgán povinen možné překážky realizace vyhoštění (vycestování) ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců vypořádat toliko předběžně. Nelze očekávat, že toto posouzení bude kvalitativně zcela srovnatelné s hodnocením, jež provádí Ministerstvo vnitra v závazném stanovisku, které vydává podle § 120a téhož zákona pro účely samotného řízení o správním vyhoštění.*“ (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 5. 2016, č. j. 5 Azs 5/2016-51; obdobně viz rozsudky NSS ze dne 10. 5. 2017, č. j. 2 Azs 43/2017-24, ze dne 31. 7. 2018, č. j. 3 Azs 182/2017-23, nebo ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019-43). V rozsudku ze dne 16. 10. 2019, č. j. 8 Azs 55/2019-34, pak NSS na uvedenou judikaturu navázal a dodal, že: „*závěry vyslovené v usnesení rozšířeného senátu sp. zn. 7 As 79/2010 nelze vykládat tak, že při jakýchkoliv (byť sebemenších) pochybnostech o možných překážkách vycestování cizince je správní orgán vždy povinen*

vyžádat si před vydáním rozhodnutí o zajištění cizince závazné stanovisko Ministerstva vnitra o realizovatelnosti správního vyhoštění. Taková povinnost je dána pouze tehdy, je-li před vydáním rozhodnutí o zajištění správnímu orgánu zřejmé, že by v dané věci důvody znemožňující vycestování mohly být dány. Správní orgán je proto oprávněn si sám provést předběžné posouzení takových překážek, a dojde-li k závěru, že s určitou mírou pravděpodobnosti určité překážky vycestování mohou existovat, teprve tehdy je povinen vyžádat si závazné stanovisko ministerstva ještě před vydáním rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění.“

26. Soudy tedy i v případech zajištění za účelem správního vyhoštění do třetích zemí mimo území Evropské unie, u kterých mnohem častěji hrozí nerealizovatelnost účelu zajištění s ohledem na princip *non-refoulement* (jehož odrazem je právě čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec nařízení Dublin III), akceptují i jen stručné vysvětlení či povrchní úvahu ohledně neexistence důvodů znemožňujících vycestování. Správní orgány mohou vyjít i ze skutečností, které jsou jim známy z úřední činnosti (rozhodování v obdobných věcech cizinců pocházejících ze stejné země), což zpravidla nebude podloženo písemností ve správním spisu.
27. Přímo otázkou zkoumání systémových nedostatků v azylovém řízení se zabýval také rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29, kde uvedl, že správní orgány nemusejí v každém jednotlivém rozhodnutí o zajištění podle § 129 zákona o pobytu cizinců výslovně zdůvodňovat, zda ve státě, kam má být cizinec předán, k těmto nedostatkům v rámci azylového řízení dochází, či nikoliv. NSS uvedl, že: „**[p]okud účastník řízení systémové nedostatky v řízení o zajištění nenamítal a správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k takovým nedostatkům ve státě předání nedochází, případně o nich nepanují ani důvodné pochybnosti, není nutné, aby své úvahy na dané téma v odůvodnění rozhodnutí výslovně uváděl.** (...) S ohledem na zásadu vzájemné důvěry členských států, má správní orgán povinnost otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat i bez námítky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti.“ (zvýraznění doplněno zdejším soudem). V citovaném rozhodnutí rozšířený senát poukázal na to, že k rozhodování o přemístění samotném není příslušná žalovaná, ale Ministerstvo vnitra. Žalovaná má v rámci řízení o určení příslušnosti podle nařízení Dublin III pomocnou úlohu a jejím úkolem je při splnění zákonem stanovených podmínek zajistit osobu, která má být předána do příslušného členského státu, a proto neshromažďuje takové podklady, jako ministerstvo. Soud uvedl, že žalovaná při posuzování naplnění účelu zajištění musí (může) vycházet z obecně známých skutečností o nedostacích azylového systému dané země, z poznatků ze své úřední činnosti a také z výpovědí zajištěných cizinců. Toliko ve sporných situacích je pak povinna si podklady potřebné pro posouzení této otázky vyžádat. **Soud pak uzavřel, že bude-li otázka systémových nedostatků v azylovém řízení namítnuta poprvé až v žalobě proti rozhodnutí o zajištění, bude obecně platit, že krajský soud si v takovémto případě nejprve musí učinit úsudek o důvodnosti této námítky.** Dospěje-li k závěru, že o existenci systémových nedostatků panují ve vztahu ke konkrétnímu případu důvodné pochybnosti, bude namíste rozhodnutí správního orgánu zrušit pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Dospěje-li soud k závěru, že systémové nedostatky jsou v konkrétním případě skutečně naplněny, rozhodnutí správního orgánu zruší pro nezákonnost.

28. S ohledem na výše uvedenou judikaturu tedy nelze bez dalšího přisvědčit žalobci, že se žalovaná otázkou systémových nedostatků měla zabývat (i bez námítky) *ex offio*. Tuto povinnost by totiž měla pouze tehdy, dospěla-li by k závěru, že takové nedostatky v Rumunsku existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti. Žalovaná se však přesto otázkou systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku zabývala i výslovně – srov. této otázce zvlášť věnovaný poslední odstavec odůvodnění napadeného rozhodnutí.
29. Byť žalobce v žalobě tvrdil (a navrhoval k důkazu listinu podle jeho slov dokládající), že systémové nedostatky v azylovém řízení v Rumunsku skutečně existují a jsou všeobecně známé, v průběhu správního řízení nic v tomto směru nenamítal (jak vyplývá z protokolu o podání vysvětlení, který je součástí správního spisu). Nestěžoval si na nedostatky tlumočení při kontaktu s rumunskými úřady, na nedostatek právní pomoci, na nevyhovující podmínky ubytování, na špatnou zdravotní péči či hygienu ani na jakékoliv jiné (diskriminační) zacházení. Předmětné výtky uplatnil až v žalobě.
30. Soud nezpochybňuje, že podmínky v rumunských uprchlických centrech nemusí být (nejsou) ideální (např. pokud jde o nedostatky týkající se hygieny či vybavení uprchlických center), ani tyto skutečnosti však nestačí bez dalšího k závěru, že by nedostatky tamního systému dosáhly takového stupně (tak zásadního charakteru), že by bylo možno mluvit o nedostacích systémové povahy ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Totéž platí i o případných problémech týkajících se nedostatečného přístupu ke zdravotnickým službám, tlumočení, zajištění právní pomoci, využívání sociálních benefitů či integračních programů (k tomu soud odkazuje např. na rozsudek NSS ze dne 28. 5. 2020, č. j. 7 Azs 72/2020-23, body 15 a 16, kde se i NSS k této problematice již podrobně vyjádřil).
31. Byť je možné, že žalobce původně nehodlal podat žádost o mezinárodní ochranu před rumunskými orgány, a teoreticky je možné i to, že tak učinil v důsledku problémů s tlumočením, nemění to nic na tom, že rumunskými orgány je taková žádost projednávána a žalobce již v Rumunsku získal postavení žadatele o mezinárodní ochranu. Této skutečnosti si musel být žalobce dobře vědom, neboť mu byl rumunskými orgány vystaven průkaz žadatele o mezinárodní ochranu. I kdyby žalobci nebylo nic známo o povinnosti setrvat v Rumunsku a tom, že je projednávána v uvedené zemi jeho azylová žádost, samo o sobě to neznámá, že by nemělo být respektováno, že azylová procedura má probíhat právě v Rumunsku jako první členské zemi Evropské unie, do níž žalobce vstoupil, přičemž žalobce bude moci uvedené skutečnosti před tamějšími úřady namítat. Související žalobcovo tvrzení (uvedené prvně až v žalobě) o tom, že v Rumunsku uprchlíci často podepisují pod nátlakem dokumenty, kterým nerozumí, je zcela obecné a spekulativní. Sám žalobce se o jakémkoliv nátlaku ze strany rumunských orgánů při podání vysvětlení vůbec nezmínil, pouze se uvedl, že mu byl vystaven průkaz žadatele o mezinárodní ochranu, ač o nic nežádal. To ovšem neznámá, že byl k čemukoliv nucen.
32. Naopak podstatné je, že závažné nedostatky systémové povahy v Rumunsku neshledávají správní orgány, jakož ani soudy (z nedávné judikatury srov. např. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2020, č. j. 10 Azs 283/2020-50, nebo usnesení ze dne 20. 8. 2020, č. j. 4 Azs 135/2020-32, body 11 a 12 a další tam citovanou judikaturu, nebo usnesení ze dne 24. 2. 2020, č. j. 2 Azs 234/2019-44, body 11 a 12; v případě zdejšího soudu např. rozsudek ze dne 3. 3. 2021, č. j. 52 A 5/2021-17).

33. Za situace, kdy tedy žalobce ani v podané žalobě netvrdil konkrétní skutečnosti, které by vzbuzovaly pochybnosti, že (zda) Rumunsko trpí systémovými nedostatky v azylovém řízení, popř. že (zda) žalobci osobně v této zemi hrozí újma, neměla žalovaná povinnost provádět rozsáhlé šetření a shromažďovat o situaci v Rumunsku podklady a mohla se spokojit s tím, že jí nejsou známy případy (z její praxe ani z judikatury), které by zavaděly pochybnost o existenci systémových nedostatků v rumunském azylovém řízení.
34. Soud tak uzavírá, že existenci systémových nedostatků v azylovém řízení v Rumunsku neshledal a ani nedospěl k závěru, že by v tomto směru panovaly důvodné pochybnosti. Žalobní bod týkající se nesprávného vyhodnocení přípustnosti předání žalobce do Rumunska tedy není důvodný.
35. S ohledem na shora uvedené soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
36. Zcela závěrem soud konstatuje, že ve věci samé rozhodl za situace, kdy dosud nenabylo právní moci usnesení ze dne 6. 4. 2021, č. j. 42 A 2/2021-22, jímž ustanovil žalobci jím zvoleného zástupce Mgr. Ladislava Bártu. K tomu je třeba uvést, že v době podání žaloby obsahující rovněž žádost o ustanovení zástupce soudu nebylo nic známo o tom, že by mělo v tak krátké době (tj. den po podání žaloby) dojít k realizaci předání žalobce dle nařízení Dublin III zpět do Rumunska. Žalobce tuto skutečnost v žalobě překvapivě nezmínil. Uvedené usnesení bylo doručeno ustanovenému zástupci, který na základě výzvy soudu doplnil dne 9. 4. 2021 původně blanketní žalobu. Ani on ovšem v doplnění žaloby soudu nesdělil, že již došlo k realizaci předání. Soud však s ohledem na povahu věci veden snahou o efektivní ochranu práv žalobce přistoupil bezprostředně po doplnění žaloby k tomu, že vyzval žalovaného k předložení správního spisu a vyjádření k podané žalobě ve smyslu § 172 odst. 4 věty třetí zákona o pobytu cizinců. Teprve v okamžiku faktického předložení správního spisu soudu dne 16. 4. 2021 se soudu dostalo informace o tom, že žalobce již byl předán do Rumunska a již se nenachází na území České republiky. Usnesení o ustanovení zvoleného zástupce proto žalobci nemohlo být fakticky doručeno do Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty.
37. Soudu si je vědom skutečnosti, že podle ustálené judikatury nabude usnesení o ustanovení zástupce dle § 35 odst. 10 s. ř. s. právní moci až okamžikem, kdy je doručeno jak účastníku řízení, tak i jeho zástupci (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2019, č. j. 8 Azs 205/2019-22, či usnesení NSS ze dne 20. 10. 2020, č. j. 1 Azs 323/2020 - 18). Nicméně v za daného stavu řízení by bylo zcela nereálné očekávat, že k doručení tohoto usnesení žalobci do Rumunska by mohlo dojít před uplynutím sedmidenní lhůty k vydání rozhodnutí ve věci samé dle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Pokud ustanovený zástupce již žalobu doplnil (byť nebyl ustanoven zástupcem pravomocně), soudu nic nebránilo věc meritorně projednat, a nemohlo tedy dojít k odmítnutí žaloby a odepření přístupu k soudu (na rozdíl od již zmíněného rozsudku NSS č. j. 1 Azs 323/2020-18). Nelze přehlédnout ani skutečnost, že žaloba byla doplněna zástupcem, kterého si žalobce sám zvolil. Soud tedy v nejvyšší možné míře dbal ochrany práv žalobce. Za těchto okolností, kdy jsou ve střetu dvě procesní normy, z nichž jedna přikazuje soudu rozhodnout v zákonem stanovené lhůtě, a v důsledku druhé by měl s rozhodnutím ve věci samé vyčkat (neznámo jak dlouho) až do okamžiku, kdy bude žalobci do Rumunska doručeno usnesení o ustanovení zástupce, je dle přesvědčení soudu zcela namístě upřednostnit zásadu rychlosti řízení, kterou je ovládáno celé soudní řízení ve věcech přezkumu rozhodnutí správních orgánů o zajištění či prodloužení zajištění cizince podle zákona o pobytu cizinců. Z těchto důvodů tedy soud ve

věci rozhodl, aniž by vyčkával do doby, než bude usnesení o ustanovení zástupce *pro forma* doručeno i žalobci.

38. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované žádné náklady nevznikly. Soud proto rozhodl, že právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků.
39. Posledním výrokem soud přiznal ustanovenému zástupci žalobce odměnu za zastupování za dva úkony právní služby po 3 100 Kč [příprava a převzetí věci včetně první porady s klientem a sepsí doplnění žaloby – § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a dvě paušální částky po 300 Kč jako náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem tedy ustanovenému zástupci žalobce náleží odměna ve výši 6 800 Kč, která mu bude vyplacena ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. dubna 2021

Mgr. Jan Čížek, v. r.
soudce